

SZKOLENIE ONLINE

Standardy ochrony małoletnich w jednostkach oświatowych (tzw. ustawa Kamilka)

29.11.2024 r.

11:30-13:30

Dariusz Dwojewski

Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 r., poz. 1606),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304)
 - Zmiany związane ze standardami wchodzą w życie po 6 miesiącach od ogłoszenia ustawy, tj. **od 15.02.2024 r.**
 - Jednostki oświatowe mają obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – tj. **do 15.08.2024 r.**

Podmioty zobowiązane do wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich

- organ zarządzający:
 - jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe oraz
 - inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

Zakres treści standardów

– dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności

1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

- Zasady komunikacji z małoletnimi
- Zakazane zachowania
- Zasady reagowania na zachowania nietypowe
- Kontakty z małoletnimi poza godzinami pracy

Standardy - treść

2) zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

- Określenie sytuacji podejrzanych, wymagających interwencji (np. obrażenia na ciele, dziwne, nietypowe zachowanie wskazujące na możliwość doznania krzywdy moralnej)
- Ścieżka reagowania – osoby i organy, które należy powiadomić
- Sposób przekazywania informacji
- Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (przemoc rówieśnicza)

Standardy - treść

3) procedury i osoby odpowiedzialne za:

- składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
- zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz
- w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty";

Niebieska Karta

- Podstawy prawne:
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) – art. 9a,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 r., poz. 1870).

Niebieska Karta

– wszczęcie postępowania

- Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza "Niebieska Karta - A" w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
- Formularz wypełniają osoby będące przedstawicielami podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 11-11d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:
 - pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
 - funkcjonariusz Policji,
 - asystent rodziny;
 - nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
 - osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
 - przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Standardy - treść

4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

- Określenie osób odpowiedzialnych za przegląd i analizę aktualności przepisów obowiązujących w zakresie ochrony małoletnich
- Ustalenie częstotliwości dokonywania przeglądów (termin ten nie jest narzucony ogólnie)

Standardy - treść

5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

- Określenie osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów
- Ustalenie zasad tego przygotowania (np. ankiety, szkolenia, udział w zewnętrznych formach doskonalenia)
- Dokumentacja w/w czynności (np. raport, sprawozdanie)

Standardy - treść

6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

- Forma papierowa czy elektroniczna (ewentualnie możliwość wyboru),
- Konieczność uzyskania potwierdzenia odbioru tej informacji

Standardy - treść

7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

- Określenie osób odpowiedzialnych (np. psycholog, pedagog zatrudniony w danej placówce)

Standardy - treść

8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- Zasady rejestrowania zdarzeń i interwencji
- Zasady przechowywania (wymóg zabezpieczenia przed niepowołanym dostępem)
- Ustalenie okresu przechowywania (brak wskazówek w ustawie)

Dodatkowe wymagania standardów

W placówkach oświatowych, opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, religijnych, artystycznych, medycznych, rekreacyjnych, sportowych lub związanych z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni:

1. wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
2. zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
3. procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
4. zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Obowiązki związane z zatrudnianiem

- Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi
- na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciążą dodatkowe obowiązki

Obowiązki pracodawcy

- Pracodawca uzyskuje informacje, czy dane kandydata do pracy są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
- Obowiązek ten dotyczy:
 - każdego pracownika zatrudnianego i każdej osoby dopuszczanej do prowadzenia zajęć z dziećmi, bez względu na podstawę (umowa zlecenia również)

Inne osoby

- Sprawdzeniu podlega szeroko rozumiana praca (lub działalność) z dziećmi ma być nakierowana na wychowanie, edukację, wypoczynek, leczenie, świadczenie porad psychologicznych, rozwój duchowy, uprawianie sportu lub realizację innych zainteresowań przez małoletnich, lub opiekę nad nimi;
- Ustawodawca powiązał obowiązek kontroli danych w rejestrze z faktem wykonywania określonego rodzaju pracy z dziećmi, bez związku z miejscem czy charakterem pracy.
- Z tego względu należy uznać, że osoby niezatrudnione, które prowadzą innego rodzaju zajęcia związane z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, podlegają kontroli.

Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym

- Rejestr składa się z trzech oddzielnych baz danych:
 - 1) Rejestru z dostępem ograniczonym;
 - 2) Rejestru publicznego;
 - 3) Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

Uzyskanie informacji z Rejestru

- Pracodawcy uzyskują informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości – www.rps.ms.gov.pl
- W pytaniu do systemu wskazuje się numer PESEL osoby wyszukiwanej, a także zadanie lub postępowanie, w związku z którym zachodzi konieczność uzyskania informacji z Rejestru.
- Można wskazać ponadto inne dane personalne osoby wyszukiwanej:
 - 1) pierwsze imię;
 - 2) nazwisko;
 - 3) nazwisko rodowe;
 - 4) imię ojca;
 - 5) imię matki;
 - 6) datę urodzenia.
- W przypadku, gdy osobie wyszukiwanej nie został nadany numer PESEL, pracodawca wskazuje w pytaniu do systemu dane personalne, a także zadanie lub postępowanie, w związku z którym zachodzi konieczność uzyskania informacji z Rejestru.

Zakres danych osobowych

- PESEL – do sprawdzenia, czy numer PESEL nauczyciela lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela znajduje się w rejestrze
- Jeżeli tak, to również:
- nazwisko, imię lub imiona, płeć, data i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru - numer i seria dokumentu potwierdzającego tożsamość;

Obowiązki pracowników

- Kandydat do pracy przedkłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
- Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

Oświadczenia

- Oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
- Jeżeli prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.

Oświadczenia

- W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba składa pracodawcy:
 - oświadczenie o tym fakcie wraz z
 - oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz
 - że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
- Oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Przechowywanie oświadczeń

- Pracodawca utrwała w formie wydruku dane z rejestru
- Informacje oraz oświadczenia pracodawca załącza do akt osobowych pracownika

Kontrola obowiązków

- Podmiotem uprawnionym do kontroli wykonywania obowiązków, o których mowa w:
 - art. 21 (sprawdzanie w rejestrze) i
 - art. 22b (obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich,
- jest organ prowadzący jednostkę systemu oświaty, tj. wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa \;
- Organ może upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.

Uprawnienia kontrolujących

- wstęp wraz z niezbędnym sprzętem na teren kontrolowanego podmiotu w godzinach od 8 do 18;
- żądanie pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych dla przeprowadzenia kontroli;
- żądanie okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli.

Protokół

- Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej wraz z zaleceniami pokontrolnymi.
- Jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzone naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, niezależnie od przekazania zaleceń podmiotowi kontrolowanemu, wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa niezwłocznie powiadamiają Policję lub prokuratora.

Uprawnienia Państwowe Inspekcji Pracy

- Państwowa Inspekcja Pracy w zakresie swojej właściwości jest uprawniona do kontroli wykonywania przez pracodawcę obowiązku uzyskania informacji o zatrudnianych pracownikach w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym;
- W razie stwierdzenia naruszenia wykonywania przez pracodawcę tego obowiązku, Państwowa Inspekcja Pracy niezwłocznie powiadamia o tym Policję lub prokuratora.

Przepisy karne

- Dla pracodawcy:
- Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę bez uzyskania informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2,
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł,

Przepisy karne

- Dla pracodawcy:
- Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, albo wiedząc, że została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstwo określone w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Przepisy karne

- Dla pracodawcy:
- Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę wiedząc, że osoba ta ma obowiązek stosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi,
- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.";

Przepisy karne

- Dla pracownika:
- Kto przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, nie wypełnia obowiązku przedłożenia informacji lub oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3-7,
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł;

Kary za brak standardów

- Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich nie wykonuje tego obowiązku,
 - podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.
- W razie ponownego stwierdzenia niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, sprawca,
 - podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.

SZKOLENIE ONLINE

Standardy ochrony małoletnich w jednostkach oświatowych (tzw. ustawa Kamilka)

29.11.2024 r.

11:30-13:30

Dariusz Dwojewski